

Kulturuka: Ingvild håper på suksess for bruktmarked SIDE 2 OG 8

Kjetil og KKE skal bygge brannstasjon og rekkehus SIDE 4 OG 8

andøyposten

TIRSDAG

23. APRIL 2024
NR. 30 • ÅRGANG 46 • KR 30,-

**ANDØYPOSTEN
BRYR SEG
DIN LOKALAVIS
SIDEN 1979**

FOTO: METTE-HELENE BERGER AMUNDSEN

– Vi vil så gjerne bli en del av samfunnet

Verken alderen eller lovverket står på **Stanislav (57), Yaroslav (67), Tatiana (68) og Vladymir (55)** sin side. Ukrainske flyktninger over 55 år har nemlig ikke rett til introduksjonsprogram, der de kan lære om det norske samfunnet. Firkløveret sier til Andøyposten at de gjerne vil jobbe, prate med folk og slippe å være hjemme alene. **UKRAINERE I ANDØY:** SIDE 10, 11, 12 OG 13

Litterært fotbad, tatoveringer, 306 kakestykker og god stemning

Kort oppsummert ble 10-årsjubileet til Kvinnene fra havet på Dverberg i helga, en stor suksess for både kvinnene og besøkende.

SIDE 14 OG 15

Hvalsafari frykter ikke konkurransen, og satser mer på rib-båter

Artic Whale Tours er på plass på Andenes og klare til å frakte turister ut til hvalfeltet. Hvalsafari AS mener økt konkurranse er bra.

SIDE 6 OG 7

andøyposten

Politisk uavhengig lokalavis. Etablert 1979.
Ansvarlig redaktør: Tony Gulla Sivertsen

ANDØYPOSTEN MENER

Andøy i toppen av flyktningsstatistikken

Siden Russland gikk til angrep på Ukraina har 355 kommuner i Norge til sammen bosatt 60.134 ukrainske flyktninger og 8.465 flyktninger fra andre land. Til sammenligning ble det under den store «flyktningsbølgen» i 2015 og 2016 bosatt i overkant av 26.000 personer.

Vi i Andøy har selvfølgelig deltatt i dugnaden med å bosette alle dem som trenger et sted å bo når hjemlandet deres er under angrep. Totalt har vi siden krigen i Ukraina brøt ut bosatt 147 ukrainske flyktninger.

I likhet med mange andre nordlandskommuner, har Andøy bosatt et stort antall, sett i forhold til befolkningsstørrelsen. I 2022 var vi på 12. plass i fylket, og på 38. plass i hele landet når man rangerer hvilke kommuner som tar imot flest ukrainske flyktninger etter befolkningsstørrelsen i kommunene. I 2023 viser tall fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet at vi var på 14. plass i fylket og nummer 55 i landet som helhet.

Det er ingen tvil om at det er store penger involvert i det å bosette flyktninger. Andøy har i 2022 og 2023 fått overført i overkant av 78 millioner kroner i tilskudd. Det er gledelig å se at det aller meste av disse pengene faktisk blir brukt til å gi dem som kommer en best mulig hverdag og muligheter til å skape seg et godt liv i andøysamfunnet. Vi har erfaring med det motsatte i Andøy, at deler av tilskuddene blir brukt til å «betale» seg ut av Robek-lista, med det resultatet at de som da ble bosatt fikk et dårlig tilbud.

Nå blir Andøy-metoden for bosetting og integrering brukt som eksempel til etterfølgelse av direktoratet. Rundt om i hele andøysamfunnet ser du også resultatene, i form av ukrainske flyktninger som er kommet seg ut i arbeidslivet og som deltar i aktiviteter på fritiden. Vi håper dette gode arbeidet vil bli prioritert også i tiden fremover, selv om kommune-kassa som helhet er bunnskrapt, og Robek-lista igjen spøker foran oss.

I dagens avis starter vi en serie, der vi ser på hvordan bosettingen av så mange ukrainske flyktninger har gått i Andøy. Dette er et samarbeidsprosjekt der Andøyposten og 70 andre små lokalaviser har gått sammen om å etablere noe som kalles «Samarbeidsdesken». Dette gjøres i samarbeid med Landslaget for lokalaviser, Senter for undersøkende journalistikk og NRK.

Vi tror dette samarbeidet, der desken hjelper små lokalaviser med research og tallgrunnlag, mens vi lager saker med egne lokale vinklinger, kan gi dere som leser Andøyposten mange spennende saker i årene fremover.

Andøyposten arbeider etter

Vær Varsomsplakatens regler for god presseskikk.

Den som mener seg urettmessig behandlet gjennom omtale eller publisering for øvrig, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonene. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er oppnevnt av Norsk Presseforbund og behandler klager blant annet mot aviser i presseorganisasjonen fra allmennheten.

Adressen til PFU: Prinsens gt 1, Postboks 46, Sentrum, 0101 Oslo. Telefon 22 41 56 80. Faks 22 41 19 80.

21 søkere til ni lærerstillinger

Utlysingen gjelder stillinger i de kommunale skolene på Andenes og i Risøyhamn.

Det fremgår ikke av stillingsutlysningen hvor mange lærere som skal rekrutteres til hver av de to skolene. De som har søkt

jobb som lærer i Andøy kommune er:

Bethina Kjøniksen (27), Hele Nordgård (60), Sara Wangen Lauvstad (31), Celine Kjørstad Danielsen (23), Marthe Katrine Aas (27), Tobias Høyning (35), Daria Portianko (27), Elias Lygren (24), Ole Hermann Karlsen (56), Synnøve Nilsen (57), Elin

Jakobsen Krey (41), Marita Thanke Hansen (37), Yarosiava Holembovska (31), Christina Andersen (30), Rune Christoffer Kraknes Johnsen (31), Janne Elisabeth Antonsen (24), Ingrid Stuen (25), Olha Sikorska (34), Aud-Renathe Rasmussen (39) og Muhammad Ahmad (33).

● Rib-er skal bidra til å opprettholde kapasiteten hos Hvalsafari AS

– Økt konkurranse

Daglig leder i hvalsafari AS Bård-Helge Andreassen er optimist foran årets sesong. Selv om MS «Reine» får en forsinket sesongstart, mener han de er godt rustet for å ta imot en økt turistpågang når sommersesongen starter for fullt i juni.

Andreassen sier at i og med at Hvalsafari AS og Whale2Sea AS nå har samme eiere, så ser de kapasiteten under ett.

– I tillegg til «Reine» skal vi totalt ha seks rib-fartøyer i drift i år, sier han.

Reine kommer

«Reine» er for tiden ikke i drift, og på nettsiden til Hvalsafari AS er det ikke mulig å booke turer med den før 1. juni.

– Dette skyldes at verftet som utfører årlig vedlikehold på MS «Reine» har noen utfordringer knyttet til utbedringer av slipen. Det har medført omtrent en måned forsinkelse på vårt planlagte årlige vedlikehold, opplyser Andreassen til Andøyposten.

Rib og flere turer med «Reine»

Som Andøyposten tidligere har omtalt nylig, ble den ene av selskapets to hvalsafaribåter, «Maan Dolphin» nylig solgt til et selskap på Sunnmøre. Den hadde en passasjerkapasitet på 80 personer. Vi får opplyst at den blir erstattet av to rib-fartøyer, som skal holde hjulene i gang for Hvalsafari AS.

– De to nye rib-ene vil være tilgjengelig fra begynnelsen av mai, sier Andreassen. Han legger til at de satser på å kjøre tre turer per dag med «Reine».

– Dette vil si at vi samlet øker vår kapasitet med tre prosent sammenlignet med tidligere år, sier han videre og legger til at ordreserven per nå ligger 30 prosent foran 2023.

Positiv til konkurransen

I år har Bjørn Brøndbo varslet

at han vil drive hvalsafari fra Andenes med en båt. Han har tidligere kun operert fra Øksnes. Forrige uke var denne båten på plass i havna på Andenes, noe du kan lese om på neste side.

HVALSAFARI AS

- Bård Helge Andreassen er daglig leder og Rune Rydningen er styreleder.
- Explore Andøy AS eier 98,079 prosent av aksjene i Hvalsafari AS.
- AH Gruppen AS og Eidissen Consult AS eier 25 prosent hver av Explore Andøy AS, mens brødrene Kristian og Roger Adolfsen kontrollerer 50 prosent gjennom HI Capital AS og Norlandia Holding AS.

WHALE2SEA

- Marten Bril er daglig leder og Rune Rydningen er styreleder i selskapet.
- AH Gruppen AS er største eier med 50 prosent av aksjene.
- De øvrige aksjonærene er: Marten Bril (30 %), Gunnar Jan Olsen (15 %) og Kent Gøran Jensen (5 %)

KILDE: PROFF.NO

Andreassen ønsker konkurransen velkommen.

– Konkurranse er bra. Brøndbo har jo seilt hvalsafari tidligere år også. Det nye er økt konkurranse og kapasitet fra Andenes. Det er en god ting, sier han og legger til at han også er spent på hvor mye den utvidede fergesesongen vil påvirke sesongen.

Guider kommer

Rekrutteringsarbeidet for å skaffe guider er godt i gang, kan Andreassen fortelle.

– Vi er i god rute. Vi hadde nylig vår tredje rekrutteringsworkshop. Denne gangen i Hamburg i Tyskland, sier han og legger til at de har et nytt

FLYTEBRYGGE: Det er nå etablert liggeplasser for rib-båtene i Fyrvika, mellom Hvalsafari AS og lokalene der Whale2sea har omkleddingsrom for sine passasjerer. I bakgrunnen ser du «Reine». FOTO: TONY GULLA SIVERTSEN

konsept, kalt Whale2Sea academy, for å sikre rekruttering av mannskaper, guider og annet personell.

– Det ble nok en vellykket workshop, sier Bård-Helge Andreassen til Andøyposten.

EINAR SIGURD BREIMO
einar@andoyposten.no

Ukrainere i Norge

SAMARBEIDSDESKEN

- Sammen med 70 andre lokalaviser i Norge har Andøyposten vært med å etablere Samarbeidsdesken.
- Der et journalistisk samarbeidsprosjekt mellom Landslaget for lokalaviser (LLA), Senter for undersøkende journalistikk (SOJO) og NRK.
- Fakta og tallgrunnlag i disse sakene om bosetting av ukrainske flyktninger i Andøy, er i all hovedsak utarbeidet av Samarbeidsdesken på bakgrunn av tall fra blant annet Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (Imdi).

UKRAINERE I ANDØY

Dårligere tilbud til de eldste flyktningene

Andøy har bosatt 147 ukrainske flyktninger siden krigen brøt ut. En del av disse er over 55 år, og da har de færre rettigheter enn de yngre.

Nataliya Yeremeyeva er sosiolog og medlem i ukrainsk forening. Hun sier at eldre flyktninger er en spesielt sårbar gruppe, som består av mange med relativt lave norskkunnskaper og et begrenset sosialt nettverk.

– Det er ikke uvanlig at eldre innvandrere opplever ensomhet i enda større grad enn den øvrige befolkningen i Norge, men eldre fra Ukraina som har kommet til Norge på grunn av krigen befinner seg i en enda vanskeligere situasjon. De fleste måtte forlate hjemmet mot sin vilje, sier hun.

– Eldre kan være en viktig ressurs. Yeremeyeva sier at det for mange eldre innvandrere er vanskelig å lære seg et nytt språk og bli godt integrert i det nye samfunnet.

– Eldre innvandrere kan være en viktig ressurs for det norske samfunnet. For å ivareta deres psykiske helse betyr det også å investere i mangfoldige Norge, sier hun, og slår fast at aktiviteter for dem over 55 år er viktig.

Ukrainske eldre i Norge, som alle andre, trenger å føle seg som en del av fellesskapet. De som bor i kommuner som har mulighet til å tilby dem introduksjonsprogrammet er heldige. Da får de sjansen til å være sammen med andre og delta i aktiviteter, sier hun og legger til at noen også prøver å skape disse mulighetene selv ved å etablere sosiale arenaer der de kan være sammen med andre.

Lærer ikke om samfunnet

Sosiologen påpeker at hvis de eldre bosatte flyktningene ikke går på introduksjonsprogram, så lærer de heller ikke om det norske samfunnet, og hvis de ikke kan språket, så kan de heller ikke snakke med sine nye naboer eller med folk på butikken.

– Det er alltid en fordel hvis

UTFORDRENDE FOR ELDERE:

Nataliya Yeremeyeva er sosiolog og medlem i ukrainsk forening. Privat foto

kommuner kan tilby et tilpasset introduksjonsprogram til alle uansett alder som kan åpne flere muligheter for sosial deltagelse, sier Yeremeyeva og påpeker at introduksjonsprogrammet er en mulighet til å lære om det norske samfunnet og bli integrert i samfunnet.

– Der en viktig investering Norge gjør i den fremtidige gjenoppbyggingen av Ukraina. Dette er viktig kunnskap som ukrainere kan ta med seg tilbake til hjemlandet når krigen er slutt. Det er også en måte å forebygge psykisk uhelse og gjøre hverdagen mer meningsfull.

– Gi mer tilskudd til frivillige

Yeremeyeva mener også at frivillige organisasjoner bør få mer tilskudd, slik at de kan arrangere sosiale aktiviteter der eldre ukrainere kan lære seg språket, ha et fellesskap og føle seg som en del av samfunnet.

– Det er kjempeviktig at både donorer og frivillige organisasjoner er oppmerksomme på at ensomhet og ekskludering kan være et stort problem for eldre innvandrere, ukrainere er ingen unntak. Sosiale aktiviteter for folk med dårlige norskkunnskaper og et begrenset sosiale nettverk, er utrolig viktig for både mental og fysisk helse. Aktiviteter som tilbys må selvfølgelig tilpasses målgruppes behov, men må skape en integreringsarena som eldre innvandrere ikke kan organisere selv, sier hun.

SAMARBEIDSDESKEN
redaksjonen@andoyposten.no

• Ukrainske bosatte over 55 år har ikke rett til introduksjonsprogram

– Vi vil så gjerne

PROGRAMRÅDGIVER: Anna Slavinskaya gir gjerne råd og tips i integreringsprosessen. Også til de som er over 55 år, og ikke er hennes ansvar. FOTO: METTE-HELENE BERGER AMUNDSEN

Verken alderen eller loven er på Stanislav (57), Yaroslav (67), Tatiana (68) og Vladymir (55) sin side, men de vil alle jobbe, prate med folk og slippe å være hjemme alene.

Anna Slavinskaya er programrådgiver ved Integreringstjenesten i Andøy. Hun gir gjerne ukrainerne råd og tips i integreringsprosessen, selv om den høye alderen deres, gjør at de ikke er en del av hennes ansvar.

Stiller gjerne på dugnad

Introduksjonsprogrammet har nemlig aldersgrense 55 år.

– De vil så gjerne bli en del av samfunnet, og stiller gjerne på dugnad hvis det er mulig, men det er ikke så mye å finne på for dem. De gjør det de kan for å finne noe, sier Anna. De kommer også til samlingsstedet «Huset» på Andenes når det foregår ting der.

Noen er usynlige på statistikken

Tall fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet viser at det kom sju kvinner over 55 år av totalen på 78 ukrainske flyktninger i 2022. De mennene over 55 år som kom, er under fem i antallet. Da blir de anonymisert, og vises ikke på statistikken. I 2023 kom det 69. Antall over 55 var det samme

som året før. Statistikken viser ikke hvor mange som har flyttet ut av kommunen igjen.

Tar gladelig imot norskkurs

Selv om de har passert den øvre aldersgrensen for introduksjonsprogrammet, tar de gladelig imot den norskopplæringen de får tilbud om.

Stanislav Shurek (57) kom til Andenes i september. Han har vært både skomaker og drevet kafé i Kyiv.

– Jeg venter på muligheter til å finne jobb et sted. Jeg har sendt søknader til fiskerifabrikker. Det er også helt ok å få være renholder på hotell, eller andre jobber, sier han til Andøyposten.

Følte oss som en del av Åse

Yaroslav Semanyk (67) forteller at han jobbet som ingeniør i olje- og gassindustrien.

– Her på Andenes fikk jeg jobb i en uke som vikar på fiskefabrikk, og skulle gjerne jobbet mer. Jeg bodde på Åse den første tiden. Der fikk jeg være med på å male en kirke, og klippe gress omkring skolen. Vi følte oss som en del av befolkningen, og så feiret vi St. Hans med dem, sier han.

Yaroslav trivdes også med å delta på dugnad på museet på Andenes.

– Da fikk vi gode muligheter til språkpraksis og fin kontakt med både de ansatte

og gjestene, minnes han med et smil.

Umulig å finne jobb

Tatiana Belai (68) var togskinningingeniør tilbake i Dnieper.

– Jeg spilte på kanonballaget til Voksenopplæring og Integre-

TILBUD: Leder i VOI, Stig Johansen sier at de strekker seg langt for å gi tilbud.

– Stor interesse for norskopplæring for de over 55

Leder Stig Johansen ved Voksenopplæring og Integrasjon, sier at personer over 55 år har rett til norskopplæring.

– Det er en betydelig interesse for det blant målgruppen. De som vurderes å ha gode forutsetninger for å lykkes i arbeidslivet, tilbys introduksjonsprogram.

Det er da de har rett til å få oppfølging fra en programrådgiver og tilrettelegging for relevant praksisplass som kan føre til ansettelse, sier Johansen.

Han medgir at de som ikke får delta i programmet, dessverre ikke mottar samme grad av oppfølging. I begynnelsen valgte VOI å tilby alle introduksjonsprogrammet, uavhengig

av alder. Blant annet med bakgrunn fra fokuset i media om at ukrainerne var lette å integrere, men det viste seg at også mange av de hadde sine utfordringer.

– Ansvar for oppfølging og arbeidsformidling for de over 55 år, som vi ikke har tilbudt introduksjonsprogram, ligger hos Nav, sier Johansen.

Når det gjelder øvre aldersgrense for norskopplæring er den egentlig på 67 år, men Johansen sier at de har valgt å tilby alle som ønsker.

– De kan få opp til et og et halvt års norskopplæring. Vi har to kurs på ettermiddagstid, og det er også åpent for alle. Foreløpig har vi hatt nok kapasitet til det, sier han. MHBA

program, men tar alle muligheter som dukker opp for å lære:

bli en del av samfunnet

INTEGRERING: Bosatte flyktninger over 55-åringer fra Ukraina har passert den øvre aldersgrensen for å få delta i Introduksjonsprogrammet. Fra venstre Stanislav Shurek (57), Yaroslav Semanyk (67), Tatiana Belai (68) og Vladymir Kabus (55) gjør likevel det de kan for å bli en del av det norske samfunnet. De er glade for å få delta på norsk kurs, og blir gjerne med på det som finnes av frivillighet og dugnad. FOTO: METTE-HELENE BERGER AMUNDSEN

ring (VOI) forleden. Det var artig. Det har vært umulig å finne jobb her i Andøy. Jeg gjør det jeg kan for å lære norsk og prate med andre. Blant annet var jeg med på og laget en veske på museet forleden. Jeg savner de mulighetene de som går på In-

troduksjonsprogrammet har til praksisplass i en bedrift. Da lærer man norsk raskere, mener hun.

Tar hva som helst

Vladymir Kabus (55) var 54 år da han kom Andøy, så han fikk

gå på introduksjonsprogrammet. Jeg fikk ikke jobb etterpå, men er hjelpsom i samfunnet. Jeg hjalp med å bygge en labyrint på museet tidligere. Her hadde jeg også praksisplass. Jeg var også med på å bygge opp og demontere torget til Andøy

kommune i fjor, sier han. Tilbake i Bakhmut, der han kom fra var han bussjåfør.

– jeg kunne tenke meg å jobbe både med buss og traktorkjøring her, eller gjerne på verksted. Men jeg tar egentlig hvilken jobb som helst.

Bakhmut er helt utbombet, så det er ikke noe håp om å få reise tilbake derifra, sier han.

Alle fire går på norskkurs og gjør det de kan for å lære.

METTE-HELENE BERGER AMUNDSEN
mette@andoyposten.no

UKRAINERE I ANDØY

VOKSENOPPLÆRING: Ukrainerne er fornøyd med tilbudet VOI gir dem i Risøyhamn. Fra venstre Inna Peklun, Oksana Kirienko, Maryana og Dmytro Gerasymenko, Olha Sikorska. **BEGGE FOTO:** METTE-HELENE BERGER AMUNDSEN

● Har startet en underavdeling av Voksenopplæring- og integrering (VOI) i Risøyhamn:

– Et vakker sted med snille

Inna Peklun sier at hun har falt pladask for Risøyhamn, og at hun kunne tenke seg å bli her. Hun er en av syv ukrainske elever hos VOI i Risøyhamn.

Andøy kommune har vakt oppsikt nasjonalt for sitt suksessfulle integreringsarbeid med ukrainske bosatte flyktninger.

En av tingene som blir trukket fram som et eksempel til etterfølgelse av IMDI (Integrerings- og mangfoldsdirektora-

ret), er opprettelse av en underavdeling av Voksenopplæring- og Integrering i Risøyhamn. Det gir muligheter for spredt bosetting og mindre press på boligmarked, barnehage og skole på Andenes. Siri Øygård pendler gjerne fra Andenes til Risøyhamn for å undervise ukrainerne der.

Stortrives her

I klasserommet forteller Inna at hun har språkpraksis i barnehagen i Risøyhamn to dager i uka.

– Jeg stortrives her. Mange snille mennesker bor her, og de

hjelper meg når jeg prøver å snakke norsk. Barnehagejobben er veldig bra, for da får jeg praktisert norsk i samtale med barna, forklarer hun.

Inna kom enslig til Risøyhamn, har ingen barn. Hun er ikke i tvil om hun ønsker å bosette seg på stedet. Inna er utdannet økonom.

Oksana Kirienko kom til Risøyhamn med sine to barn.

– Jeg er i språkpraksis på Joker-butikken. Yrket mitt er manikyur (håndpleie og stell av fingerne), sier hun. Olha Sikorska er opprinnelig lærer.

– Jeg har fått språkpraksis på Risøyhamn skole. Der jobber jeg også med ukrainske barn, sier hun. Hun kom til Risøyhamn med to barn.

Trivs kjempegodt som lærer

Siri opplyser at hun trives kjempegodt som lærer i Risøyhamn.

– Jeg får tid til hver enkelt elev. Samtidig er det fint for de som er bosatt her, at de slipper å pendle til Andenes. Da hadde de måtte ta buss halv syv om morgenen, sier Siri. Hun har jobbet med andre språkelever i

hele sin yrkeskarriere, som er om lag 24 år.

– Vi bruker bare norsk i undervisningen. De må også lære seg andøydialekten min, siden det er den dialekten de blir møtt med, sier Siri, og peker på ordoversettelsene fra bokmål til dialekt foran i klasseværelset.

– Det er tøft, men Siri er en god underviser, sier Inna.

Siri sier at de starter med muntlig språk og så går de mer og mer over til skriftlig.

– Elevene har ulike utgangspunkt, og det er krav til å jobbe

KONSENTRERT: Inna jobber konsentrert med norsken.

DIALEKT: Lærer Siri Øygård lærer elevene norsk på den dialekten de blir møtt med i andøysamfunnet. På bildet ser vi hvordan hun har oversatt en del ord fra bokmål til andøydialekt.

e mennesker

hjemme også. Det er masse digitalt i opplæringa. Min rolle er å gi dem redskaper til å klare en språkpraksis. Det er en stor jobb de må gjøre, sier Siri.

Fra et to år til et halvt år

Introduksjonsprogrammet har tidligere vart i to år, og er nå gått ned til et halvt år for ukrainerne. Etterpå får de tilbud om et halvt års norskkurs.

– Ukrainerne har bare midlertidig oppholdstillatelse. Tanken er at de skal reise tilbake. I tillegg er det lettere å få jobb for en nærkulturell som

har engelskkunnskaper og utdannelse, sier Siri. Dette er andre kullet i Risøyhamn. Et var ferdig til jul. Hun sier at det varierer hva de som fullførte nå gjør.

– Noen tok norskkurs, andre har fortsatt i jobbpraksis, mens andre har flyttet, sier hun.

God kontakt med de andre

Siri synes ukrainerne er heldig som får være i den flotte skolen i Risøyhamn.

– Både elever og lærere er opptatt av å hilse på dem og

snakke med dem, sier Siri. Inna sier at det virker som elevene synes det er fint at de er ved skolen.

– Når de har laget noe, så kommer de innom så vi får smake, smiler hun.

På grunn av usikkerhet om Andøy får nok ukrainske barnefamilier å bosette, er det usikkert om VOI-avdelingen fortsetter til høsten. VOI-leder Stig Johansen sier at det bør være 8–10 elever, for at ikke tilbudet skal bli for kostbart.

METTE-HELENE BERGER AMUNDSEN
mette@andoyposten.no

STYRKING: Kommunalsjef Sveinung Ellingsen, sier at det ikke er mulig å synliggjøre hvordan flyktningtilskuddene er brukt, men at det vil endres fra 2024. FOTO: LINN-CECILIE RØNNEBERG

Tilskuddet økte fra 28,7 til 49,8 millioner på ett år

Andøy har vakt nasjonal oppsikt med sin suksesshistorie. 70 prosent av de bosatte ukrainerne ble sysselsatt i fjor. En av suksessfaktorene de fremhever, er at de har fått bruke nesten hver krone av tilskuddene til de bosatte og berørte enheter.

Andøy har bosatt 147 ukrainere siden krigen brøt ut. 69 i fjor og 78 året før. I 2022 ble det kun bosatt ukrainere. I 2023 ble det også bosatt fem fra andre land.

Tallene fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet kan være litt usikre, i og med at aldersgrupper under og over 55 år ikke kommer med, dersom de er mellom en og fem bosatte i gruppen det året.

28,7 millioner i 2022

I 2022 fikk kommunen et samlet tilskudd på 28,7 millioner.

Av dette viser statistikken at 18,9 millioner gikk direkte til ukrainere med bosetting samme år. Tilskuddet viser ikke nasjonalitet, men siden Andøy bare tok imot ukrainere, er det kun denne gruppen som mottok integreringstilskudd for år 1 i 2022. 6,4 millioner gikk til integreringstilskudd for de som har vært i Andøy 2–5 år. Altså andre nasjonaliteter enn Ukraina.

Steg til 49,8 i 2023

Tilskuddet steg til 49,8 millioner i 2023. Av dette var integreringstilskudd for de som ble bosatt i 2023 på 17,7 millioner, mens tilskudd til flyktninger som har vært 2–5 år i Andøy var på 25 millioner.

I tillegg til integreringstilskuddene kommer blant annet tilskudd til opplæring som var over 3 millioner kroner årlig.

Ikke synlig før i 2024

Andøyposten har prøvd å få innsyn hos Andøy kommune i hva tilskuddene er brukt til. Dette lar seg ikke gjøre for

2023. Ifølge kommunalsjef økonomi og fellestjenester, Charlotte Haugen, er verken kostnader eller inntekter prosjektført i 2023. Kommunen har derfor ingen mulighet til å sortere ut hva som tilhører flyktninger. Hun opplyser til Andøyposten at dette vil bli endret fra inneværende år.

Har styrket ulike tjenester

Kommunalsjef oppvekst og kultur, Sveinung Ellingsen sier at kommunen har styrket ulike tjenester etter at de bosatte ukrainere.

– Voksenopplæring og integrering (VOI) har blitt forsterket med flere lærerstillinger og programrådgivere på integreringsområdet. I starten av 2022 hadde de 8,6 årsverk, mens de i dag har over 17 årsverk, opplyser han til Andøyposten.

Nav fikk tilført to stillinger for å følge opp deres ansvar knyttet til bosettingsarbeidet og kvalifiseringsarbeidet.

– Helsestasjonstjenesten ble noe styrket, og senere ble også psykisk helse styrket. Det utgjør i dag et migrasjonshelseteam, som primært jobber opp mot bosatte flyktninger, sier han videre.

I tillegg fikk legekantoret økt stillingsressurs, da det kreves mye av organisering og oppfølging fra legetjenesten for å ta imot og følge opp bosatte flyktninger på en god måte.

–Skolene fikk også styrket sine budsjetter med stillinger for å følge opp særskilt språkopplæring og språkstøtte til bosatte elever i skolen, fortsetter han.

Sosialhjelp og introduksjonslønn

Videre sier kommunalsjefen at det selvsagt også ble satt av ekstra penger til sosialhjelp og introduksjonslønn for økt antall deltakere i introduksjonsprogrammet.

Avslutningsvis sier han at det ble satt av midler til å skaffe og sørge for nødvendig oppfølging av boligbehovet, samt andre tjenester som tolk.

METTE-HELENE BERGER AMUNDSEN
mette@andoyposten.no